

Verlag bijeenkomst fairtrade platform venray

Maandag 19 januari 2015

Aanwezig: Emiel Beerkens, Jeannet Badr, Rianne de Haart, Yvonne Jeuken, Joop Karremans, Sjef Keijzers, Piet Kroft, Harrie v.d. Locht, Sjef Pappers, Richard de la Roy, Jos Verhagen en Marianne Wils,

Piet Kroft heet de aanwezigen welkom, meldt dat er helaas mensen verhinderd waren, maar prijst hen om hun kennisgeving daarvan. Joop Karremans zal deze avond een inleiding houden. Piet introduceert Joop als een zeer actief persoon in Venlo, ook zeer actief op de Fontys Hogeschool. Vorig jaar is Joop net niet de fairtrade persoon van het jaar geworden, maar hij was wel een van de vijf genomineerden. Hij geeft het woord aan Joop Karremans.

Joop herkent de zaal waarin wij bij deze vergadering in het gemeentehuis bijeen zijn. Hij herinnert zich een tijd geleden op deze plaats een rol te hebben gehad bij een soort "lager huis" constructie die door de werkgroep was opgezet in het kader van activiteiten ten behoeve van de fairtrade gemeente titel. Dat was een inspirerende bijeenkomst. Ook bij de uitreiking van de fairtrade gemeentetitel in venray was Joop vorig jaar aanwezig. Het liefst wil hij vanavond geen standaardverhaal doen. Liever laat hij zich leiden door vragen die er zijn. Eerst zal hij vertellen over zichzelf en daarna over wat er in Venlo allemaal speelt en hoe dit daar wordt aangepakt.

Van huis uit is Joop een levensmiddelentechnoloog. Hij werkte als vrijwilliger bij SOS in den Bosch, heeft drie jaar in Zambia gewerkt in de tuinbouw- en landbouwvoorlichting. Inhoudelijk hield hij zich bezig met de bevordering van bijv. gewaswisseling en organisatorisch met de oprichting van coöperaties. Mensen leerden dan weliswaar op de juiste manier groente te verbouwen, maar hebben dan natuurlijk ook afzet nodig. Al snel liepen de boeren aan tegen de grenzen van hun afzetgebied en dus raakten ze aangewezen op tussenhandelaren. Het was heel goed, is de ervaring van Joop, om van dichtbij te zien hoe die processen lopen en hoe belangrijk het dan is om je krachten te bundelen in een corporatie. Dat werkte als een eye-opener. De cooperatie kon wat de individuele boeren niet konden, te weten producten afzetten binnen een straal van 100 kilometer. De cooperatie verbouwde ook mango's en citrusvruchten. De jam werd over heel Zambia verkocht, maar bij de productie daarvan liep je dan weer tegen heel andere problemen aan op gebied van techniek, logistiek en voorrading. Bij het oplossen daarvan wordt je als ware vanzelf creatief. Zo kun je bij voorbeeld wel veel jampotjes hebben, maar daarop past maar één soort deksel en hoe kom je in Zambia aan nieuwe deksels? En wat doe je met de vruchten als die intussen rijp worden? Die werden als halfproduct opgeslagen in cocacola flessen. De corporatie leverde ook veel producten aan scholen en ziekenhuizen die allemaal in handen van de overheid waren, maar ook van een overheid die niet meteen betaalde. Ook dat probleem moet je dan zien op te lossen. De belangrijkste les die Joop leerde was dat het samenwerken van de boeren in de vorm van een corporatie voor hen letterlijk markten ver weg opende. Toen Joop terugging naar Nederland zocht hij een opvolger. Hij stelde een jongeman aan die net van een school kwam, waar hij ook voorzitter van de studentenbeweging/ studentenvakbond was geweest. Na 2 jaar werd die persoon minister van buitenlandse zaken van Zambia. Het kan verkeren. In Zambia is mijn vlam voor fairtrade ontstaan, zegt Joop. Terug in Nederland woonde hij respectievelijk in Gorcum, Sittard en Venlo. In al die plaatsen waren wereldwinkels actief. Aanvankelijk ging Joop, terug in Nederland, bij Hak werken en daarnaast ging hij bedrijfskunde studeren. In 2000 stapte hij over naar Organon in Oss. Daar werkte hij lange tijd vier dagen en besteedde daarnaast anderhalve dag per week aan vrijwilligerswerk. Doordat hij in 2011 bij een collectief ontslag betrokken raakte, kreeg hij ineens veel vrije tijd die hij nu in zijn geheel met vrijwilligerswerk opvult.

In Venlo werkte de wereldwinkel goed samen met het mondiale platform Venlo. Dat platform ontving lange tijd 40.000 euro subsidie per jaar. De helft daarvan moest worden besteed aan de ondersteuning van projecten in ontwikkelingslanden (bij voorbeeld een project samen met Solidaridad waarbij boeren werden geholpen om over te schakelen op een betere, minder water kostende en meer gezonde manier van katoen produceren) en de andere helft moest worden gestoken in voorlichting op scholen. Daartoe werden dan parttime docenten ingeschakeld die voorlichting gaven in de groepen 7 en 8. Nu het wereldpaviljoen er inmiddels is, wordt tegenwoordig op scholen een bezoek aan het wereldpaviljoen voorbereid, zoals dat ook in België wordt gedaan.

In 2006/ 2007 besloot een aantal organisaties in Venlo (het mondiale platform, de wereldwinkel en natuur- en milieu educatie) zich actief te gaan inzetten voor de millenniumdoelen. Om te bewerkstelligen dat er vanuit de gehele Venlose samenleving gewerkt zou gaan worden aan de realisatie van de millenniumdoelen (met name de doelen 7 en 8) werd FAIRliefd opgericht. Fairliefd richtte zich op het bedrijfsleven en werkte samen met het mondiale platform dat van oudsher subsidie kreeg. Nu die subsidie is opgedroogd, zijn er plannen om beide organisaties te laten fuseren. Qua menskracht en mogelijke nieuwe financieringen is integratie zinvol. In februari 2015 is er een gesprek tussen beide besturen gepland. Er zullen vermoedelijk werkgroepen komen. Vanuit die werkgroepen zal naar alle waarschijnlijkheid een bestuur worden gevormd en boven dat bestuur zal een raad van toezicht worden ingericht. FAIRliefd kent een kerngroep die een activiteitenplan maakt. De activiteiten worden uitgevoerd door drie werkgroepen en dat zal vermoedelijk zo blijven.

I: De werkgroep Onderwijs van FAIRliefd richt zich met name op ROC en middelbaar onderwijs en op millenniumdoelen in de klas. Er worden op de scholen FAIRliefddagen georganiseerd. Op de website van FAIRliefd is alles te downloaden waarover Joop nu vertelt. Men is blij met het contact dat men heeft met de voorzitter van het college van bestuur van de middelbare scholen, omdat daarmee ook de koksschool in het vizier is gekomen. Van belang voor fairtrade!

II: De werkgroep Fairtrade Gemeente maakte aanvankelijk met opzet een soort afleidende beweging door het fairtradebegrip breder te trekken zodat op die manier meteen ook duurzaamheid binnen kon worden gehaald. Wat die werkgroep heeft gedaan verschilt in wezen weinig van wat in Venray is gebeurd om de titel te krijgen. Er werd een verkennende meting (0-meting) gehouden onder winkels en horeca in de winkelgebieden van Venlo, Blerick en Tegelen over de vraag in welke winkels en horecazaken welke duurzame producten te krijgen waren. De groep vergadert nu iedere maand. Venlo kreeg de titel in 2012. In oktober 2014 heeft men voor de 2^e keer prolongatie aangevraagd en gekregen. Intussen zijn de spelregels veranderd en dient een fairtrade gemeente eens in de drie jaar een prolongatieverzoek in te dienen, vooral om daarmee de administratieve druk te verminderen.

III: De werkgroep Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO). Met deze werkgroep wil men initiatieven in Venlo rond fairtrade, maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid in een netwerk bundelen. Gewezen wordt op de innovatieve kracht en economische ontwikkeling die van initiatieven op deze gebieden uitgaat. In 2010 is naar aanleiding van de uitkomsten van bovengenoemde nulmeting een minisymposium gehouden over duurzaam ondernemen en fairtrade. In 2012 waren er drie bijeenkomsten en stond ook het zomerparkfeest in het teken van duurzaamheid (maisbekertjes duurzame energie, e.d.). Op een MVO-bijeenkomst in 2013 werden ook andere festivals uitgenodigd. Steeds wordt geprobeerd duidelijk te maken waar MVO nu precies over gaat, zodat mensen handvatten krijgen om er zelf iets mee te gaan doen. De laatste bijeenkomst was in september 2014 bij het pannenkoekenhuis, een onderdeel van Rendiz, dat binnen een tiental projecten ten behoeve van mensen met afstand tot arbeidsmarkt 80 mensen in dienst heeft en waar Peter Broekmans, voormalig directeur, een zeer aansprekend verhaal vertelde. Er zijn goede contacten met de woningbouwvereniging. Toen die bijna de renovatie van de Nedinsco fabriek had voltooid, mocht de bovenste verdieping van dat gebouw worden gebruikt ten behoeve van een symposium.

Er is nog een werkgroep "kleinschalige projecten". PR zal een aparte groep worden om op die manier een goede website op de rails te kunnen zetten. We willen in de toekomst al deze aandachtsgebieden houden.

Vanuit deze werkgroepen zal een bestuur worden gevormd en daarboven komt dan een Raad van toezicht met breed netwerk die een klankbordfunctie heeft.

In juni 2013 ging men met de gemeente om de tafel om te bewerkstelligen dat van gemeentezijde iemand zou worden ingezet. Dat lukte. In de persoon van Hanneke Laarakker beschikt Venlo sindsdien over een gemeentebambtenaar met een specifieke opdracht. Aanvankelijk draaide ook wel vanuit de gemeente een medewerker mee, maar dat kreeg eerder niet zo'n goede vorm. In dit verband mag overigens niet over het hoofd worden gezien dat het FAIRliefd in 2008 lukte om de gemeente haar kerstpakketten van de wereldwinkel te laten betrekken. De winkelomzet was in dat jaar 100.000 euro en daar kwam 100.000 euro van kerstpakketten bovenop.

Joop heeft twee studenten van Fontys meegebracht, Daniel en Kerstin. Hen wordt gevraagd zich voor te stellen en te vertellen wat zij aan het doen zijn via hun opleiding.

Daniel is uit Duitsland afkomstig en woont nu 10 jaar in Venlo, had eerder niet van fairtrade gehoord, maar is nu zeer gedreven bezig met de promotie daarvan. Hij sprak met winkeliers over de eerlijke winkelroute, trachtte vooroordelen tegen fairtrade weg te nemen, probeert nu op een business school (waar de instelling van studenten een andere is dan op een sociale school) hetzelfde te doen, liep 5 maanden stage op het stadskantoor, richtte een studentencomité op en is nu druk om mee te werken aan een campagne die ertoe moet leiden dat op 21 mei a.s. de fontys campus in Venlo de titel fairtrade universiteit krijgt. Hij maakte een filmpje en bracht daarin opvattingen van studenten en docenten over fairtrade in beeld.

Kerstin deed in haar studie een minor food en farm management. Haar ouders hebben een tuinbouwbedrijf in Niederrhein, Duitsland (appels, peren, aardbeien, aardappelen, pruimen, kersen) en verkopen deze streekproducten in een winkel. Kerstin heeft gezien hoe het Costarica werkt en wil proberen tijdens haar stage de verkoop van verse fairtrade producten in Nederlandse supermarkten te promoten.

Vanuit FAIRliefd had Joop contact met opleidingsmanagers van Fontys. In september 2013 kwam er een lectoraat duurzame regionale samenwerking waar ook het vak duurzame innovatie in zat (en daarmee dus ook fairtrade). Fontys wilde verder. Er werd een denktank duurzaamheid ingericht. Joop is bij vier studierichtingen betrokken en probeert ook buiten de gemeente bij bedrijven stageplekken te vinden voor de studenten.

De criteria voor de titel fairtrade universiteit lijken op die van de gemeentetitel: in het eerste jaar moet 60% koffie fairtrade zijn (Fontys heeft 16.000 euro geïnvesteerd in automaten), er moet een comité zijn dat activiteiten ter hand neemt, e.d. Er wordt vanuit het nieuwe lectoraat toegewerkt naar een congres dat in de regio zowel in Nederland als in Duitsland gehouden gaat worden. Aan de overkant van de grens doet in Emmerich de Hochschule Rhein Waal mee (die goede contacten heeft met de Duitse Max Havelaar "transfer" geheten), 20 minuten rijden van Venlo. Gemikt wordt op sprekers zoals Harriet Lamb, CEO van fairtrade international uit Zwitserland of Teun van de keuken, de oprichter Tony's Chocolonely. Er zullen op dat congres vier parallel sessies zijn over fairtrade kerken, - restaurants, - scholen en - gemeentes die worden gevraagd hun best practices te vertellen. Vermeldenswaard in dit verband is bijv. dat in de Hogeschool Groningen een dependance van de wereldwinkel is gevestigd.

In de discussie die op Joop's inleiding volgt komt ook de rol van de cateraar ter sprake. Fontys heeft, net als de gemeente Venray, te maken met Sodexo die niet al te bereidwillig is. Het is raadzaam bij het doen van een nieuwe aanbesteding de uitgangspunten goed neer te zetten (de wegingsfactoren blijven dan nog wel een probleem natuurlijk) en ook om de prijzen van concurrenten te kennen en in de onderhandelingen in te brengen.

Piet dankt Joop voor zijn inleiding en overhandigt hem een boekenbon. Aan de twee studenten geeft hij iets uit de wereldwinkel.

Wat gaan we doen op World fair trade day op 9 mei? Het thema is fruit. Gaan we bananen in bomen hangen, met hulp van Plus en Jan Linders? Gaan we blind het verschil laten proeven tussen een ft banaan en een dole-banaan? Gaan we weer met een joekskapel werken? Bananen met hete chocola laten proeven? Piet vraagt Guido van Dijck om fairtrade dozen waar we wat mee zouden kunnen doen in en rond de kraam.

Op 5 maart gaan we met wethouder Jan Loonen weer stickers plakken, o.a. bij Sligro. Sligro Venray heeft het grootste aanbod aan fairtrade producten.

Als werkgroep gaan we binnenkort met kennismakingspakketten werken voor ondernemers. Die pakketten worden behalve door Sligro ook gevuld door (andere Venrayse ondernemers) Puro, wereldwinkel en Mongozo. Met dat pakket willen we zo'n 25 ondernemingen gaan benaderen, zoals Synthese.

Emiel Beerkens wil nog eens nadenken over hoe je de kleinere ondernemer het beste kunt benaderen en tzt met een voorstel komen.

Op 19 maart zullen Piet Kroft en Jos Verhagen bij de ANBO een middag verzorgen

Op 23 mei is er een wereldwaterdag op het Henseniusplein in het kader van de millenniumdoelen, mogelijk met een sponsorloop voor de scholen. Alle organisatie van brandweer tot WML zullen op die dag vertegenwoordigd zijn. Wat doen we met water en wat betekent watertekort?

De volgende vergadering van het platform zal bij Sligro worden gehouden op 13 of 15 april a.s. Via www.afspreken.nl zal aan de leden gevraagd hebben welke datum hen het beste kent.